

A jó gyümölcstermés ellenére is terményeik eladásával küszködnek a gazdák. Magyarországon kevés az értékesítő szövetkezet, a termelők többsége maga keres lehetőséget a gyümölcs eladására, ami kiszolgáltatott helyzetet eredményez. A gazdák között mintha mégis elkezdődött volna az összefogás. A meggy és a dinnye után az alma borulhat az utcára, ha nem jutnak megegyezésre a nagy felvásárlókkal. **Budai Gyulát, a Magyar Gazdakörök Országos Szövetségének (MAGOSZ) igazgatóját** kérdeztük a kialakult helyzetről.

– Újabb gyümölcsblokádnak van kilátásban. A dinnye- után jöhet az almablokádnak?
– Ezt az akciót kilenc szabolcsi gazdakör gyümölcstermesztő gazdái indították el. Arra hívják fel a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén működő, illetve ahhoz kapcsolódó gyümölcsfelvásárlók és feldolgozók (léüzemek) figyelmét, hogy amennyiben 30 Ft/kg nettó ár alatt kívánják az ipari almát felvásárolni, úgy a felvásárló- és feldolgozótelepeket blokádnak alá helyezik addig, amíg az általuk meghatározott áron nem veszik át az ipari almát. Az almatermelők nem szeretnék ugyanolyan helyzetbe kerülni, mint a meggytermelők, akik már egy hónappal a meggyeszezon kezdete előtt jelezték, hogy az önköltségi ár feléért akarják terményeiket felvásárolni. Hasonló információk jutottak el az almatermelőkhöz is. Értesüléseik szerint az ipari alma, amiből az almasűrítményt készítik, felvásárlási ára 10 forint körül fog mozogni. Ez nagyon kevés. Tavaly 50-60 forint volt az ipari alma felvásárlási ára. A gazdakörök vezetői ezért tartották fontosnak, hogy 30 forint körüli nettó árban – amire még rájön az áfa – állapotodjanak meg. Amennyiben ez nem teljesül, akkor cselekedni kell. Ez vonatkozik azokra a termelőkre is, akik áron alul akarnak beszállítani felvásárlókhoz, feldolgozókhöz. Ők is blokádra számíthatnak. Ebben a felhívásban benne van a tárgyalási készség. Mi azt szeretnénk, ha létrejönne a megegyezés.

– Milyen akcióra lehet számítani?
– Mi nem olyan blokádra készülünk, mint Karsai József. Mi a nagy feldolgozókat, felvásárlókat erőgépekkel fogjuk körülállni, és tiltakozó akciónkat bejelentjük a rendőrségen. Karsai Józsefnek azért szabad többet, mert országgyűlési képviselő, és hivatkozhat a mentelmi jogára. Mi szabályos, a törvénynek megfelelő akciót fogunk szervezni.

– Miért alakult ki ez a helyzet?
– Nem csak az esős idő miatt borongós a szabolcsi gazdák kedve. Attól tartanak, hogy amíg tavaly a fagy, idén a kereskedők viszik el a földeken dolgozók hasznát. Tavaly lefagyott az egész termés, nem volt alma. Romániából, Lengyelországból vásárolták fel sokkal drágábban a feldolgozók az almát. A tavalyi veszteségeiket úgy próbálják kompenzálni, hogy idén nyomott áron igyekeznek megvásárolni az almát. A felvásárlók, illetve a feldolgozók azzal is indokolják az alacsony árat, hogy nagy mennyiségű sűrített készítmény van a raktárakon. Mi ezt cáfoljuk. Tudjuk, hogy elkezdték kiszállítani ezeket a készítményeket Németországba, tehát mire elkezdődik a nagy felvásárlási szezon, alig marad raktáron ilyen termék.

– Valami elindult a mezőgazdaságban, a gazdák határozottabban állnak ki jogaikért.

– Ha késve is, de elkezdődött egy önvédelmi folyamat.

– Mi a MAGOSZ véleménye arról, hogy az Európai Unió megbüntetheti Magyarországot. Tízmilliárd forintról van szó, amit a gazdákkal fizettetne meg a kormány.

– A 2005-ös háromhetes agrárdemonstrációt azért tartottuk meg, mert az intézményrendszer nem működött. A 2005-ös agrártámogatási igénylés még a 2000-es ortofotorendszer alapján történt, mert a kormány a korábbi években elmulasztotta frissíteni a parcellaazonosító rendszert. A 2000-es digitális fényképezési rendszert később felülvizsgálták, és 2005 után már

az unió azt érzékelte, hogy jogosulatlan igénylések történtek korábban a területalapú agrártámogatások kapcsán. 28 200 parcellát vont eljárás alá az unió, ez mintegy 19 ezer gazdálkodót érint, a várható büntetés pedig 9,7 milliárd forint. Ez gazdálkodónként 500 ezer forintot jelent. A 90- es évek elején a kárpótlás következtében sokszor előfordult, hogy egy adott terület több tulajdonos birtokába került, de a blokkon belül nem mérték ki a tulajdonosok földjét, így az maradt osztatlan közös tulajdonban. Ezek a területek egy az egyben átkerültek bérleti művelésben az akkori téeszekhez, vagy a belőlük átalakult társaságokhoz. Ez a lobbicsoport volt az, amely nem engedte az osztatlan közös földtulajdonosok szétírását. Azért, mert ha kiderülne, hogy a blokkon belül kinek hol van a földje, úgy a magántulajdonos gazda piaci formában élhetne azzal a lehetőséggel, hogy a részét eladja, vagy esetleg másnak adná bérbe. A kormány „együttműködést valósított meg” ezekkel a téeszekkel, káeftékkal, nepperekkel, akik arra játszanak, hogy az osztatlan közös földtulajdonnal úgysem tudnak mit kezdeni a tulajdonosok. Így ők szinte örökké bérlők maradhatnak. Ezért elfogadhatatlan, hogy 19 ezer gazdát ellenőriznek: jól adták-e be a támogatás iránti igényüket, és ha nem, akkor vissza kell fizetniük a támogatást. Elfogadhatatlan, hogy a kormány ezt a terhet a gazdákra kívánja áthárítani.

Oláh János József